

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Міністерства цифрової трансформації України,
Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту
інформації України “Про внесення змін до наказу Міністерства цифрової
трансформації України, Адміністрації Державної служби спеціального
зв'язку та захисту інформації України від 30 вересня
2020 року № 140/614”

1. Мета

Метою прийняття акта є забезпечення інтероперабельності та технологічної нейтральності національних технічних рішень у сфері електронних довірчих послуг, а також недопущення їх дискримінації, взаємного визнання українських та іноземних сертифікатів відкритих ключів та електронних підписів, що використовуються під час надання юридично значущих електронних послуг.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Забезпечення взаємного визнання українських та іноземних сертифікатів відкритих ключів та електронних підписів, що використовуються під час надання юридично значущих електронних послуг, є одним із пріоритетів України у сфері електронних довірчих послуг.

Так, на основі домовленостей, досягнутих під час 22 Саміту Україна-ЄС, сторони підготували та у грудні 2020 року погодили Спільний робочий план співпраці між ЄС та Україною щодо взаємного визнання електронних довірчих послуг (далі – Спільний робочий план) із перспективою укладення можливої угоди, яка повинна базуватися на наближенні до законодавства та стандартів ЄС.

Одним із завдань, передбачених Спільним робочим планом, визначено імплементувати можливість створення/перевірки підписів XADES/PADES, інкапсулюючи оригінали документів та підписів у контейнер ASIC-е за допомогою українських локальних порталів.

Реалізація зазначеного завдання сприятиме забезпеченню оцінки внутрішньої та транскордонної технологічної сумісності технічних засобів, які створюються, використовуються та функціонують у складі інформаційно-телекомунікаційних систем під час надання кваліфікованих електронних довірчих послуг (далі – технічні засоби).

Тому проектом акта пропонується впровадити на офіційному вебсайті центрального засвідчувального органу до 01 січня 2022 року:

1) програмне забезпечення для створення та перевірки уніфікованих форматів удосконалених електронних підписів (CADES, PAdES, XAdES), а

також контейнерів електронних документів (ASiC) (далі – інструмент створення та перевірки удосконалених електронних підписів).

Функціонал інструменту створення та перевірки удосконалених електронних підписів забезпечить:

створення контейнерів електронних документів (ASiC), перевірку електронних документів, створених в результаті побудови контейнерів електронних документів (ASiC);

створення та перевірку удосконаленого електронного підпису CAdES;

створення та перевірку удосконаленого електронного підпису PAdES;

створення та перевірку удосконаленого електронного підпису XAdES;

інтеграції технічних рішень з інформаційно-телекомунікаційною системою центрального засвідчувального органу, інтегрованою системою електронної ідентифікації та іншими інформаційно-телекомунікаційними системами;

2) програмне забезпечення моніторингу сфери електронних довірчих послуг, що сприятиме підвищенню рівня безпеки електронних довірчих послуг та інтероперабельності технічних засобів (далі – інструмент моніторингу сфери електронних довірчих послуг).

Функціонал моніторингу сфери електронних довірчих послуг забезпечить:

розповсюдження та своєчасне оновлення кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів центрального засвідчувального органу та кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг в інформаційно-телекомунікаційних системах користувачів електронних довірчих послуг;

подання повідомлень про зміни в Довірчому списку та заяв на отримання електронних довірчих послуг від центрального засвідчувального органу;

обмін тестовими прикладами для перевірки правильності реалізації форматів, протоколів та інтерфейсів технічних засобів між кваліфікованими надавачами електронних довірчих послуг та розробниками таких технічних засобів;

автоматизований обмін статистичними даними щодо надання електронних довірчих послуг між кваліфікованими надавачами електронних довірчих послуг та центральним засвідчувальним органом;

моніторинг в режимі реального часу чинних кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів користувачів електронних довірчих послуг за відповідними даними (атрибутами), що містяться в таких кваліфікованих сертифікатах, сформованих для підписувачів або створювачів електронних печаток;

запобігання формуванню кваліфікованими надавачами електронних довірчих послуг нових кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів за запитами на формування таких сертифікатів, які вже були оброблені раніше.

Крім того, проектом акта пропонується врегулювати питання формування та використання тестових сертифікатів відкритих ключів.

3. Основні положення проекту акта

Прийняття акта забезпечить:

впровадження на офіційному вебсайті центрального засвідчувального органу інструменту створення та перевірки удосконалених електронних підписів;

впровадження на офіційному вебсайті центрального засвідчувального органу інструменту моніторингу сфери електронних довірчих послуг;

регулювання питання формування та використання тестових сертифікатів відкритих ключів.

4. Правові аспекти

Проект акта розроблено відповідно до частини другої статті 7, частини другої статті 8 Закону України “Про електронні довірчі послуги”, абзацу другого пункту 73 вимог у сфері електронних довірчих послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2018 року № 992, пунктів 4, 8, 10 Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 856, пунктів 4, 10, 12 Положення про Адміністрацію Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 вересня 2014 року № 411.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань:

функціонування місцевого самоврядування;

прав та інтересів територіальних громад;

місцевого та регіонального розвитку;

соціально-трудової сфери;

прав осіб з інвалідністю;

функціонування і застосування української мови як державної;

сфери наукової та науково-технічної діяльності.

З метою проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996 “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики” проект акта розміщено на офіційних вебсайтах Міністерства цифрової трансформації України та центрального засвідчувального органу.

7. Оцінка відповідності

Проект акта не стосується зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У проекті акта відсутні положення, що:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

Відповідно до пункту 5 § 50 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950, цифрова експертиза проекту акта не проводилася.

8. Прогноз результатів

Ефективність реалізації акта буде оцінюватися за такими критеріями (показниками):

на офіційному вебсайті центрального засвідчувального органу впроваджено інструмент створення та перевірки удосконалених електронних підписів;

на офіційному вебсайті центрального засвідчувального органу впроваджено інструмент моніторингу сфери електронних довірчих послуг;

забезпечено можливість перевірки електронних підписів та печаток після закінчення строку чинності відповідного кваліфікованого сертифіката відкритого ключа, зокрема, для електронних документів постійного та тривалого (понад 10 років) строку зберігання (приймання-передавання електронних документів до архівного фонду), шляхом використання електронних підписів та печаток з повним набором даних для перевірки;

врегульоване питання формування тестових сертифікатів відкритих ключів.

Можливі ризики, пов'язані з реалізацією акта, та відповідні шляхи щодо їх мінімізації відсутні.

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Центральний засвідчувальний орган (Міністерство цифрової трансформації України, державне підприємство “ДІА”)	Забезпечена оцінка внутрішньої та транскордонної технологічної сумісності технічних засобів	Впровадження на офіційному вебсайті центрального засвідчувального органу інструментів створення та перевірки удосконалених електронних підписів, а також моніторингу сфери електронних довірчих послуг сприятиме забезпеченню можливості оцінки внутрішньої та транскордонної технологічної сумісності технічних засобів, що використовуються під час надання електронних довірчих послуг

**Заступник Міністра цифрової
трансформації України**

Людмила РАБЧИНСЬКА

_____ 2021 р.